

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. สมมติฐานการวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

5. สรุปผลการวิจัย

6. อภิปรายผล

7. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนกับครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน

2. สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้อยู่ในระดับสูง และมีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ

2. ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้อยู่ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร ได้แก่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัยจังหวัดมหาสารคาม ผู้บริหาร โรงเรียน 74 คน ครูผู้สอน 725 คนรวม 799 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 62 คน และครูผู้สอน จำนวน 251 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งออกเป็น 5 ระดับ นำไปทดลองใช้กับครูกลุ่มโรงเรียนเขาใหญ่อำเภอกันทรวิชัย จำนวน 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.72

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows วิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้อยู่ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้อยู่ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้อยู่ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยทดสอบสมมติฐาน $t - test$

4.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ชี้ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยทดสอบสมมติฐาน $t - test$

5. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ชี้ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

5.1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 80.20 และเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 19.80

5.2 สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ชี้ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 8 ด้าน รายด้านสรุปผลได้ดังนี้

5.2.1 ด้านการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.81$) และ ($\bar{X} = 3.82$)

5.2.2 ด้านการบูรณาการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$) และ ($\bar{X} = 3.72$)

5.2.3 ด้านจัดกิจกรรมกระบวนการคิด การแก้ปัญหา การเผชิญสถานการณ์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.52$) และ ($\bar{X} = 3.60$)

5.2.4 ด้านจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติหาประสบการณ์จริง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.74$) และ ($\bar{X} = 3.69$)

5.2.5 ด้านการจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.97$) และ ($\bar{X} = 3.89$)

5.2.6 ด้านโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่ตีเกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) และ ($\bar{X} = 3.87$)

5.2.7 ด้านการทรัพยากรในชุมชนส่งเสริมการเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.80$) และ ($\bar{X} = 3.96$)

5.2.8 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.76$) และ ($\bar{X} = 3.76$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

1) ด้านการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.23$) และครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ การศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.01$)

2) ด้านการบูรณาการการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 2 ข้อ และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนการสอนแบบบูรณาการ ($\bar{X} = 4.05$) และครูผู้สอนมีปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ ข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ มีการกำหนดกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ ทำกิจกรรมรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ($\bar{X} = 4.15$)

3) ด้านการจัดกิจกรรมกระบวนการคิด การแก้ปัญหาการเผชิญสถานการณ์ ผู้บริหารโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ระดับปานกลาง 3 ข้อ และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนการจัดกิจกรรมกระบวนการคิด การแก้ปัญหาคือ สถานการณ์ต่างๆ ($\bar{X} = 4.12$) และครูผู้สอนมีปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 3 ข้อ และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ มีการจัดกิจกรรมแบบร่วมมือ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแข่งขันเป็นทีม เพื่อค้นคว้าหาความรู้มาตอบแข่งขันกัน ($\bar{X} = 3.86$)

4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติหาประสบการณ์จริง ผู้บริหารโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมการเรียนจากการปฏิบัติหาประสบการณ์จริงทั้งในและนอกสถานศึกษา

($\bar{X} = 3.97$) และครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ มีการจัดกิจกรรมโครงการให้สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูคอยให้คำแนะนำปรึกษา ($\bar{X} = 3.86$)

5) ด้านการจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนและร่วมกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีให้กับนักเรียน ($\bar{X} = 4.33$) และ($\bar{X} = 4.05$)

6) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้บริหาร โรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ จัดให้มีห้องสมุดหรือมุมหนังสือเป็นแหล่งเรียนรู้และผู้บริหารสนับสนุนหรือจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ($\bar{X} = 4.23$) และครูผู้สอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ มีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ห้องเรียนสะอาด น่าอยู่ น่าเรียน มีสื่อต่างๆ และแสดงผลงานนักเรียน ($\bar{X} = 4.18$)

7) ด้านการใช้ทรัพยากรในชุมชนส่งเสริมการเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหาร โรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ ครุณานักเรียนเรียนรู้กิจกรรมทางสังคม ได้แก่งานบุญประเพณีต่างๆ ($\bar{X} = 4.17$) และครูผู้สอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 2 ข้อ และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ ครุณานักเรียนเรียนรู้กิจกรรมทางสังคม ได้แก่งานบุญประเพณีต่างๆ ($\bar{X} = 4.13$)

8) ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ผู้บริหาร โรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 2 ข้อ และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนการประเมินผลโดยสภาพจริง ($\bar{X} = 4.15$) และครูผู้สอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ และข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ มีการประเมินผลการเรียนหลายวิธี เช่น ข้อเขียน สัมภาษณ์ สังเกต ($\bar{X} = 4.27$)

5.3 ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 6 ด้าน และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน รายด้านสรุปผลได้ดังนี้

5.3.1 ด้านการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล มีปัญหาการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.52$) และ ($\bar{X} = 2.59$)

5.3.2 ด้านการบูรณาการเรียนการสอน ผู้บริหาร โรงเรียนมีปัญหา การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ครูผู้สอนมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.41$) และ ($\bar{X} = 2.57$)

5.3.3 ด้านจัดกิจกรรมกระบวนการคิด การแก้ปัญหา การเผชิญ สถานการณ์ ผู้บริหาร โรงเรียนมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ครูผู้สอนมีปัญหาการ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.33$) และ ($\bar{X} = 2.54$)

5.3.4 ด้านจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติหาประสบการณ์จริง ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.51$) และ ($\bar{X} = 2.63$)

5.3.5 ด้านการจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ดีงาม ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.15$) และ ($\bar{X} = 2.35$)

5.3.6 ด้านโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเกิดบรรยากาศแห่ง การเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.26$) และ ($\bar{X} = 2.46$)

5.3.7 ด้านการทรัพยากรในชุมชนส่งเสริมการเรียนรู้ตามแหล่ง เรียนรู้ที่ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.20$) และ ($\bar{X} = 2.50$)

5.3.8 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง ผู้บริหาร โรง เรียนและครูผู้สอนมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.42$) และ ($\bar{X} = 2.47$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

1) ด้านการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหาร โรงเรียน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ระดับน้อย 5 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติ สูงสุด คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมสติปัญญาด้านต่างๆ ตามหลักทฤษฎีพุทฺพปัญญาคือปัญญา

8 ด้านของนักเรียน ($\bar{X} = 2.95$) และครูผู้สอน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ระดับน้อย 4 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมสติปัญญา ด้านต่างๆ ตามหลักทฤษฎีพหุปัญญาคือปัญญา 8 ด้านของนักเรียน ($\bar{X} = 2.88$)

2) ด้านบูรณาการการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ระดับน้อย 4 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมกำหนดแผนการเรียนรู้ทั้งส่วนของเป้าหมายกระบวนการการเรียนรู้และการวัดผล ($\bar{X} = 2.78$) และครูผู้สอน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ระดับน้อย 2 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมกำหนดแผนการเรียนรู้ทั้งส่วนของเป้าหมายกระบวนการเรียนรู้และการวัดผล ($\bar{X} = 2.68$)

3) ด้านการจัดกิจกรรมกระบวนการคิด การแก้ปัญหาการเผชิญสถานการณ์ ผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ระดับน้อย 4 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมระดมสมอง นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 3.48$) และครูผู้สอน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ระดับน้อย 2 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ ได้นำเอาหลักความคิดหมวด 6 ไปมาช่วยในการระดมสมองฝึกกระบวนการคิดที่เป็นระบบ ($\bar{X} = 2.78$)

4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติหาประสบการณ์จริง ผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ระดับน้อย 3 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการฝึกให้นักเรียนสังเกต ศึกษาค้นคว้า ทดลองตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 2.63$) และครูผู้สอน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ ระดับน้อย 1 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินโครงงานตามสภาพจริง ($\bar{X} = 2.71$)

5) ด้านการจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ระดับน้อย 4 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอย่างหลากหลายวิธีให้เกิดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.71$) และครูผู้สอน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการจัดกิจกรรมการสอนจริยธรรมเข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยใช้สื่อหนังสือพิมพ์ วารสาร

6) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับ

ปานกลาง 1 ข้อ ระดับน้อย 5 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการนำนักเรียนไปศึกษาสภาพภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์หรือวัตถุโบราณในชุมชน ($\bar{X} = 2.58$) และครูผู้สอนมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ระดับปานกลาง 5 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ ให้ชุมชนหรือผู้ปกครองช่วยเหลือในการจัดการศึกษา เช่น สนับสนุนสื่อการเรียนการสอน ช่วยคิดตามประเมินผล ($\bar{X} = 2.73$)

7) ด้านการใช้ทรัพยากรในชุมชนส่งเสริมการเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ($\bar{X} = 2.40$) และครูผู้สอน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ระดับปานกลาง 2 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ ในการศึกษาสถานศึกษาได้กำหนดปัญหา และได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 2.69$)

8) ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ระดับน้อย 5 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการประเมินผลโดยให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($\bar{X} = 2.68$) และครูผู้สอน มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ระดับน้อย 5 ข้อ และข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการประเมินผลโดยให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($\bar{X} = 2.78$)

5.4 เปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 8 ด้าน และเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 8 ด้าน

6. การอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ด้านที่มีปฏิบัติมากถึงน้อยเรียงลำดับได้ ดังนี้ 1. ด้านจัดสภาพแวดล้อมที่ตีเกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2. ด้านจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมค่านิยมที่ดีงาม 3. ด้านการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล 4. ด้านการใช้ทรัพยากรชุมชนส่งเสริมการเรียนรู้ 5. ด้านจัดกิจกรรม การเรียนรู้จากการปฏิบัติหาประสบการณ์จริง 6. ด้านบูรณาการเรียนการสอน 7. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 8 ด้านจัดกิจกรรมกระบวนการคิด การแก้ปัญหาต่อสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิวัฒน์ วาศิวิศรีศักดิ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดลย์เดช ฐานะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เช่นกัน

สาเหตุที่ครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เพราะได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 ซึ่งว่าด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นหลักในการบริหารงานในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย ได้มีการอบรมสัมมนาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ครั้งใหญ่เมื่อ เดือน เมษายน พ.ศ. 2544 โดยให้ครูทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนทุกคนเข้ารับการอบรม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนและแนวทางการเรียนรู้

การสนับสนุนให้ครูเป็นครูมืออาชีพ และครูต้นแบบของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เป็นแรงผลักดันให้ครูต้นตัวเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนออกสู่สาธารณะชน เช่น งานอเนกซึ่งประถมศึกษา มหาสารคาม เดือนสิงหาคม 2544 และงานออนซอนประถมสารคามเมื่อเดือนสิงหาคม 2545 ที่โรงเรียนหลักเมือง จังหวัดมหาสารคาม ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนต้นตัวกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ จึงเป็นเหตุสนับสนุนหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 6 ด้าน และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เมื่อพิจารณาปัญหาจากมากไปน้อยตามลำดับ

ดังนี้ 1. ด้านจัดกิจกรรม การเรียนรู้จากการปฏิบัติหาประสบการณ์จริง 2. ด้านการศึกษาเด็ก เป็นรายบุคคล 3 ด้านการบูรณาการเรียนการสอน 4. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ตาม สภาพจริง 5. ด้านจัดกิจกรรมกระบวนการคิดการแก้ปัญหาต่อสถานการณ์ 6. ด้านจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย 7. ด้านการใช้ทรัพยากรในชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ 8. ด้านจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมค่านิยม ที่ดีงาม ตามลำดับ

ข้อสังเกตหากมีการปฏิบัติมากจะมีปัญหาน้อยในบางข้อ ซึ่งเป็นเหตุเป็นผลต่อกันเมื่อ พิจารณาสาเหตุของปัญหาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาในด้านการสอนภาคปฏิบัติฝึกประสบการณ์จริง ครูจะต้องเตรียมการสอนอย่างครบถ้วน ทั้ง ลงสู่พื้นที่ภาคปฏิบัติจริง ออกจากห้องเรียนไปสู่สนามหรือแหล่งที่ประกอบการหรือห้อง ทดลอง ผู้บริหารและครูผู้สอนบางโรงเรียนมีขีดจำกัด โรงเรียนขาดสิ่งสนับสนุนเช่น มีพื้นที่ จำกัด ไม่มีอุปกรณ์และห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องและเครื่อง ใช้คอมพิวเตอร์ เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ถึงแม้ว่าครูจะปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ก็มีปัญหา ตามมาเช่นกัน และเป็นปัญหาระดับต้น ๆ ของการวิจัยในครั้งนี้

ปัญหาการเรียนนักเรียนเป็นรายบุคคล มีปัญหาอยู่บางส่วนคือครูส่วนมากจะขาด เอกสารหรือตำราที่เป็นหลักการทฤษฎี โดยเฉพาะทฤษฎีปัญหา ซึ่งเป็นทฤษฎีเรียนรู้ นักเรียนรายบุคคลได้ชัดเจนว่านักเรียนคนใดมีปัญหาด้านใดบ้าง ซึ่งเป็นแนวทางในการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูสามารถสนองตอบได้ การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของนักเรียน โดยความจริงแล้วการจัดการเรียนการสอนจะไม่ได้แยกจะสอน รวมเป็นห้อง ๆ หรือชั้นเรียน นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันในแต่ละด้านก็จะเรียน รวมกัน ในโรงเรียนประถมศึกษานั้นขาดครูเฉพาะด้าน บางโรงเรียนขาดวิชาเอกที่สำคัญ บางโรงเรียนครูไม่ครบชั้นเรียน แต่ครูเกินเกณฑ์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) กำหนด ฉะนั้นการสอนที่จะมุ่งเน้นคนใดคนหนึ่งจึงมีปัญหา การนำเอารูปแบบ บูรณาการมาใช้สอนจึงเป็นสิ่งที่ดีในการแก้ปัญหา

การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูป การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทั้ง 8 ด้าน สาเหตุ เพราะว่ามี ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนได้รับการนิเทศอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานทุกระดับ ตั้งแต่

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ได้ให้ศึกษานิเทศจากหน่วยงานดังกล่าว ลงสู่พื้นที่ได้แก่โรงเรียนในสังกัด รวมทั้งได้มีโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูป โครงการเชิงคุณภาพเป็นโครงการที่ประเมินโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยเน้นการประกันคุณภาพ ภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหาร ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จำนวน 14 มาตรฐาน ดำเนินการพัฒนาตามมาตรฐานตลอดปีการศึกษา 2544 แล้วประเมินครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนทุกคน วิธีการประเมินมีคณะกรรมการประเมินที่โรงเรียน โดยตรวจร่องรอยการทำงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกณฑ์การผ่านร้อยละ 75 ครูผู้สอนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 81.43 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 91.95 (สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย. 2544 : 61-62) โครงการที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดำเนินการต่อเนื่อง จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University

จากผลการวิจัยสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 8 ด้าน และปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 6 ด้าน และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรนำปัญหาระดับปานกลางมาเป็นข้อสนเทศ ในการวางแผนให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่บุคลากรในสังกัด เพื่อให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้

7.1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรงส่งเสริม อบรมสัมมนาการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยพัฒนาความสามารถที่พึงประสงค์ใน ด้านปฏิรูปของครู ควรงส่งเสริมพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ หรือครูดีเด่นในสาขาต่างๆ ให้ มากขึ้นอย่างหลากหลาย และสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน จัด งบประมาณสนับสนุนการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติให้มาก ส่งเสริมให้พัฒนาห้องสมุดเป็น แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ดี มีแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.2.1 ควรมีการวิจัยสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูป การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพ ของการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน เพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียน ทำให้การ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้น และบรรลุ วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

7.2.2 ควรมีการวิจัยสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น มุ่งเน้นที่โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน จะ ได้เห็นสภาพจริงและแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา บุคลากรในโรงเรียน และมีการวิจัยในระดับโรงเรียนหรือกลุ่ม โรงเรียนควรเน้นการวิจัยด้าน คุณภาพเป็นหลัก โดยจะต้องใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามสภาพจริง จะ ได้เจาะลึกถึงสภาพการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูตาม แนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยตรง